

Watergebruik in de land- en tuinbouw, 2001-2018

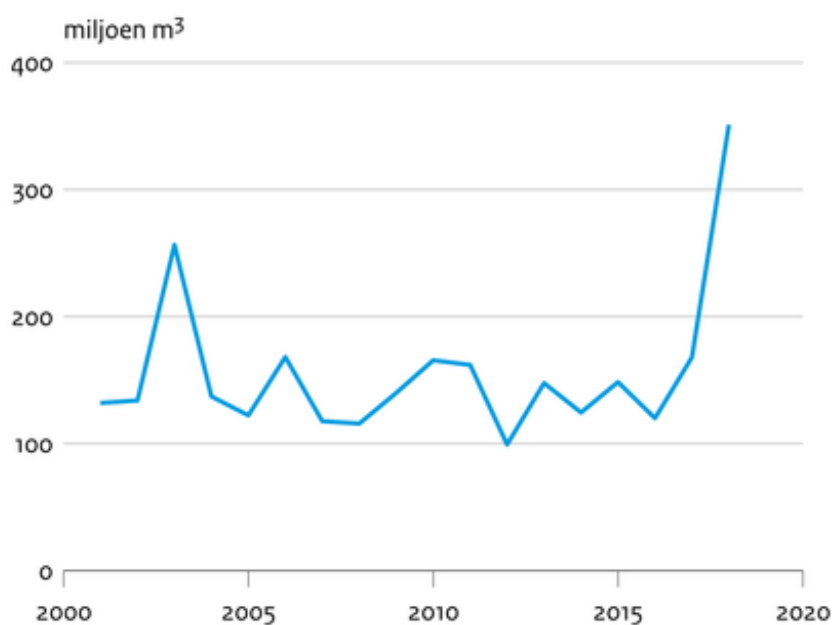
Indicator | 7 mei 2020

U bekijkt op dit moment een archiefversie van deze indicator. De actuele indicatorversie met recentere gegevens kunt u via deze [link](#) [1] bekijken.

Het watergebruik piekte in 2018 vanwege de droogte in dat jaar. Irrigatie en het drenken van vee vragen het meeste water op de land- en tuinbouwbedrijven.

[figuurgroep]

Watergebruik land- en tuinbouw

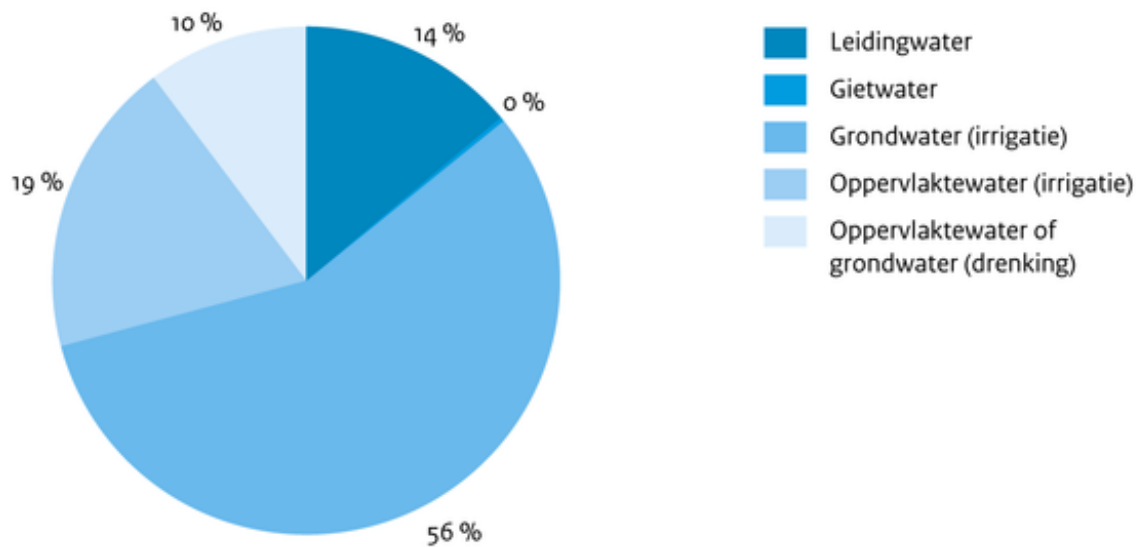

Bron: Wageningen Economic Research, CBS

CBS/apr20
www.clo/001414

- [Download figuur](#) [2]
- [Download data \(xlsx\)](#) [3]
- [Download data \(ods\)](#) [4]

Watergebruik land- en tuinbouw, 2018

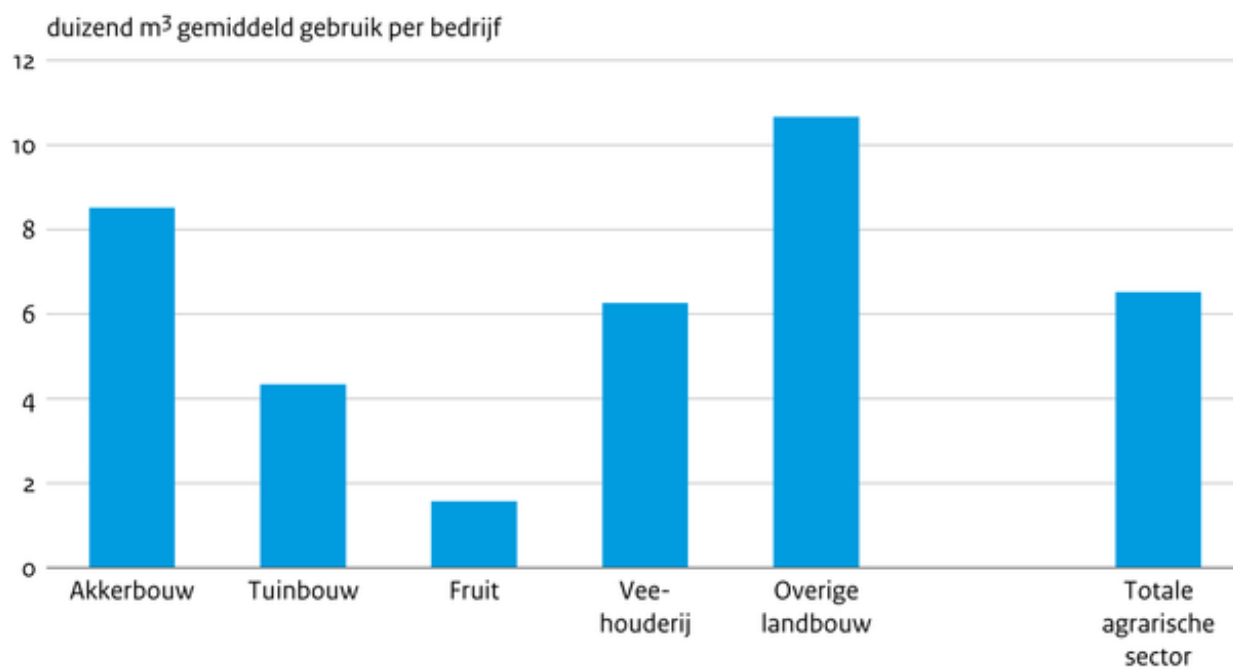

Bron: Wageningen Economic Research, CBS

CBS/apr20
www.clo.nl/001414

- [Download figuur](#) [5]
- [Download data \(ods\)](#) [6]
- [Download data \(xlsx\)](#) [7]

Watergebruik per bedrijf naar sector, 2018

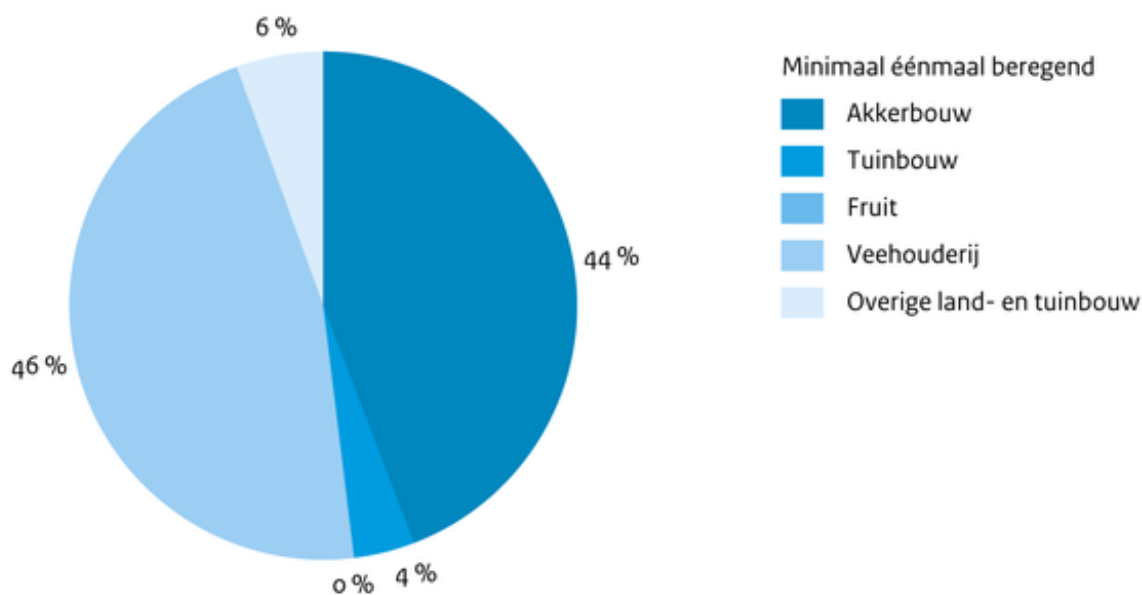

Bron: Wageningen Economic Research, CBS

CBS/apr20
www.clo.nl/nl001414

- [Download figuur](#) [8]
- [Download data \(ods\)](#) [9]
- [Download data \(xlsx\)](#) [10]

Beregend areaal land- en tuinbouw, 2018

Bron: Wageningen Economic Research

CBS/apr20
www.clo.nl/nl001414

- [Download figuur](#) [11]
- [Download data \(ods\)](#) [12]
- [Download data \(xlsx\)](#) [13]

[/figuurgroep]

Watergebruik in 2018 hoogste in de reeks vanaf 2001

Het watergebruik in de land- en tuinbouw was in 2018 bijna 40% hoger dan in 2003, wat ook een droge zomer was. Vergeleken met 2017 was het watergebruik ruim twee keer zo hoog. De hoeveelheid water die wordt gebruikt in een bepaald jaar wordt voor een belangrijk deel bepaald door de hoeveelheid neerslag en dan met name in het groeiseizoen van april tot en met september. In 2018 was de neerslag in die periode zeer laag, hetgeen verklaart waarom het watergebruik in 2018 zo uitzonderlijk hoog was. Regionaal kunnen er dan ook nog eens verschillen optreden.

Veehouderij gebruikt meeste leidingwater

De veehouderij gebruikt het meeste leidingwater per bedrijf. Leidingwater voorzag in 2018 voor bijna 20 procent in de totale waterbehoefte van veeteeltbedrijven. Het leidingwater wordt met name gebruikt voor het drinken van vee en schoonmaakactiviteiten.

Het leidingwatergebruik door de gehele landbouwsector is door de tijd heen veel constanter dan bijvoorbeeld het gebruik van grondwater. Grond- en oppervlaktewater wordt onder andere gebruikt voor irrigatie, ofwel beregening. Bij hogere neerslagsommen, met name in het groeiseizoen, is er dan vanzelfsprekend ook minder irrigatiewater nodig.

Beregening: belangrijke vorm van gebruik

Berekening is een belangrijke vorm van gebruik van water in de land- en tuinbouw. Berekening vindt plaats op grasland, in de akkerbouw (aardappelen, suikerbieten en snijmaïs), tuinbouw op de open grond en in de glastuinbouw. Verder wordt water gebruikt als reinigingswater en als drinkwater voor de landbouwhuisdieren.

Droge perioden in het groeiseizoen zorgen voor hoger watergebruik

Berekening wordt toegepast in perioden wanneer de vochtvoorraad in de bodem onvoldoende wordt aangevuld door neerslag of vanuit het grondwater.

Hoge jaar verbruiken van water zijn over het algemeen toe te schrijven aan droge groeiseizoenen. Voorbeelden hiervan waren 2003 en 2006. Door de droge zomer in 2018 werd bijna 300 duizend ha minimaal éénmaal beregend; in eerdere jaren schommelde dat tussen de 50 en 175 duizend ha.

Referenties

- WEcR (2018). [Bedrijven-Informatienet](#) [14]. Wageningen Economic Research, Wageningen.
- Meer, R.W. van der (2013). [Waterverbruik in de agrarische sector 2001-2011, naar stroomgebied](#) [15]. Rapport 13-092, Landbouw-Economisch Instituut, Den Haag.
- Meer, R.W. van der (2016). [Watergebruik in de agrarische sector 2013 en 2014](#) [16]. Nota 2016-081. Wageningen Economic Research, Wageningen.
- Meer, R.W. van der (2018). [Watergebruik in de land- en tuinbouw 2015 en 2016](#) [17]. Nota 2018-105. Wageningen Economic Research, Wageningen.
- Meer, R.W. van der (2020). [Watergebruik in de land- en tuinbouw 2017 en 2018](#) [18]. Nota 2020-030. Wageningen Economic Research, Wageningen.

Relevante informatie

- [indicator=nl0057]
- Meer informatie vindt u in het [Bedrijven informatienet](#) [14] van Wageningen Economic Research.

Technische toelichting

Naam van het gegeven

Watergebruik in de land- en tuinbouw

Omschrijving

Het jaarlijks watergebruik (leidingwater, gietwater, grondwater en oppervlaktewater) door bedrijven in de land- en tuinbouw (akkerbouw, tuinbouw, fruitteelt, veehouderij en gemengde bedrijven).

Verantwoordelijk instituut

Wageningen Economic Research (WEcR) ; CBS

Berekeningswijze

Met ingang van 2010 is de NGE (Nederlandse Grootte Eenheid) komen te vervallen. In plaatst daarvan wordt nu uitgegaan van de SO (Standaard Output). Was de NGE een genormeerd saldo, de SO is een genormeerde omzet uitgedrukt in euro's. Kosten (toegerekende) worden dus niet meer in ogenschouw genomen. Voor de berekeningen rondom het watergebruik heeft dit tot gevolg dat bedrijven een andere typering kunnen krijgen in 2010 dan voorheen zonder dat de bedrijfsopzet daadwerkelijk is veranderd, en bedrijven een andere genormeerde bedrijfsomvang krijgen zonder dat de daadwerkelijke bedrijfsomvang is veranderd. Hierdoor kunnen bedrijven die voorheen te klein waren om binnen het steekproefkader te vallen in 2010 wel binnen dit kader vallen en andersom. De gehele reeks is herberekend op basis van de SO. Voor een beschrijving van de gevolgde methodiek wordt verwezen naar Meer, R.W. van der (2013).

Basistabel

[Watergebruik in de land- en tuinbouw 2017 en 2018](#) [18] (Meer, R.W. van der, 2020).

[Watergebruik in de land- en tuinbouw 2015 en 2016](#) [17] (Meer, R.W. van der, 2018).

[Watergebruik in de agrarische sector 2013 en 2014](#) [16] (Meer, R.W. van der, 2016).

Geografisch verdeling

Nederland.

Verschijningsfrequentie

Tweejaarlijkse update met jaarlijkse cijfers

Achtergrondliteratuur

[Watergebruik in de agrarische sector 2001-2011, naar stroomgebied](#) [15] (Meer, R.W. van der, 2013).

Opmerking

Het waterverbruik ten behoeve van irrigatie voor de jaren 2001 en 2002 is gebaseerd op het verbruik in 2004. Op basis van neerslaggegevens van het KNMI is 2004 het jaar dat de neerslag in de periode april tot en met augustus in 2001 en 2004 die in 2004 het dichtste benadert.

Betrouwbaarheids codering

Schatting, gebaseerd op een groot aantal (accurate) metingen; de representativiteit is grotendeels gewaarborgd.

Referentie van deze webpagina

CBS, PBL, RIVM, WUR (2020). [Watergebruik in de land- en tuinbouw, 2001-2018](#) [19] (indicator 0014, versie 14 , 7 mei 2020). www.clo.nl. Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), Den Haag; PBL

Planbureau voor de Leefomgeving, Den Haag; RIVM Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, Bilthoven; en Wageningen University and Research, Wageningen.

Bron-URL: <https://www.clo.nl/indicatoren/nl001414>

Links

- [1] <https://www.clo.nl/indicatoren/nl0014>
- [2] https://www.clo.nl/sites/default/files/infographics/0014_004g_clo_14_nl.png
- [3] <https://www.clo.nl/sites/default/files/datasets/c-0014-004g-clo-14-nl.xlsx>
- [4] <https://www.clo.nl/sites/default/files/datasets/c-0014-004g-clo-14-nl.ods>
- [5] https://www.clo.nl/sites/default/files/infographics/0014_001g_clo_14_nl.png
- [6] <https://www.clo.nl/sites/default/files/datasets/c-0014-001g-clo-14-nl.ods>
- [7] <https://www.clo.nl/sites/default/files/datasets/c-0014-001g-clo-14-nl.xlsx>
- [8] https://www.clo.nl/sites/default/files/infographics/0014_002g_clo_14_nl.png
- [9] <https://www.clo.nl/sites/default/files/datasets/c-0014-002g-clo-14-nl.ods>
- [10] <https://www.clo.nl/sites/default/files/datasets/c-0014-002g-clo-14-nl.xlsx>
- [11] https://www.clo.nl/sites/default/files/infographics/0014_005g_clo_14_nl.png
- [12] <https://www.clo.nl/sites/default/files/datasets/c-0014-005g-clo-14-nl.ods>
- [13] <https://www.clo.nl/sites/default/files/datasets/c-0014-005g-clo-14-nl.xlsx>
- [14] <https://www.wur.nl/nl/Onderzoek-Resultaten/Onderzoeksinstituten/Data-Insights-1/Bedrijveninformatienet.htm>
- [15] <http://edepot.wur.nl/283881>
- [16] <http://library.wur.nl/WebQuery/wurpubs/fulltext/390653>
- [17] http://library.wur.nl/WebQuery/wurpubs/personal/543246?wq_inf1=102
- [18] <https://library.wur.nl/WebQuery/wurpubs/563546>
- [19] <https://www.clo.nl/indicatoren/nl001414>